

6. Черчоп'ян Л.М. Методика навчання перекладу з іноземної мови на рідну в старших класах середньої школи / Л.М.Черчоп'ян // Іноземні мови в школі. – М., 1956. – № 1. – С. 56-65.

Анотація

У статті розглядаються теоретичні та практичні можливості використання навчального перекладу як методичного прийому в професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів у мультилінгвальних умовах.

Аннотация

В статье рассматриваются теоретические и практические возможности использования учебного перевода как методического приема в профессиональной подготовке будущих учителей начальных классов в мультилингвальных условиях.

Summary

The article is devoted to the theoretical and practice research of learning translation. The possibility of this methodical approach in the preparation of future primary school teachers in multilingual conditions is also considered.

Ключові слова: навчальний переклад як методичний прийом, вправа-переклад, перекладацька компетентність, професійна підготовка.

Ключевые слова: учебный перевод как методический прием, упражнение-перевод, переводческая компетентность, профессиональная подготовка.

Key words: learning translation as a methodical approach, exercise-translation, translating competence, professional preparation.

Подано до редакції 14.04.2013.

Рекомендовано до друку докт.пед.наук, доц.Девлетовим Р.Р.

УДК 378.147:811.161.2'243

© 2013

Швець Г.Д.

ДИСЦИПЛІНА «ХУДОЖНІЙ ТЕКСТ У СИСТЕМІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ» ТА ЇЇ МІСЦЕ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ ВИКЛАДАЧІВ-ФІЛОЛОГІВ

Постановка проблеми у загальному вигляді... Історико-політичні реалії сьогодення – інтеграція України у світовий освітній простір, а відтак, і підвищення інтересу іноземних громадян до вивчення української мови (у вишах держави, в українознавчих центрах, на кафедрах україністики в закордонних навчальних закладах) – визначають важливість підготовки фахівців з викладання української мови як іноземної (УМІ). Специфіка національно-мовної ситуації в нашій країні також зумовлює необхідність оволодіння вчителями-філологами методикою викладання мови як чужої (нерідної) або другої, що принципово відрізняється від методики навчання рідної мови. Якщо стратегічна мета навчання мови однакова в усіх випадках – формування комунікативної компетенції мовця, то шляхи її реалізації в методиці викладання рідної та іноземної мов різні. У першому випадку (навчання рідної мови) – від вдосконалення комунікативних умінь та навичок, що формувалися в рідномовному середовищі з перших років життя, через засвоєння знань про мовну систему до досконалого володіння усним і писемним мовленням. Етапи опанування іноземною мовою інші: від засвоєння лексико-граматичного мінімуму через вивчення елементів мовної системи у їх функціональному аспекті до формування навичок аудіювання, читання, говоріння, письма та їх удосконалення відповідно до певного рівня володіння мовою. Очевидно, що успішність викладання УМІ залежить від усвідомлення викладачем специфіки навчання нерідної мови, його умінь добирати актуальний текстовий матеріал, адекватно презентувати його, розробляти систему ефективних вправ і завдань, враховуючи рівень мовної підготовки й індивідуально-психологічні особливості іноземців, їхні комунікативні потреби.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Для підготовки філологів, компетентних у викладанні української мови в аудиторії учнів-інокомунікантів, у 1996 році було відкрито спеціалізацію «Українська мова як іноземна» та внесено її в перелік спеціальності «Українська мова і література». Сьогодні підготовка фахівців за цією спеціалізацією здійснюється на кафедрі української та російської мов як іноземних Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка та кафедрі прикладного мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка. Концепцію підготовки фахівців для викладання УМІ обґрунтовано в розвідці Б. Сокола та З. Мацюк [8]; спеціалістами названих кафедр розроблено відповідні навчально-методичні матеріали. У той же час у низці наукових публікацій відзначено брак фахівців, підготовлених до викладання української мови як нерідної. Так, Л. Новицька зауважує: «За справу викладання української мови як іноземної беруться зараз звичайні викладачі української мови. Як показав наш досвід, без володіння методикою викладання української мови як іноземної заняття не досягають мети і, що ще прикріше, призводять до нерозуміння і несприйняття матеріалу іноземними студентами» [7, с. 173]. Дослідники проблеми викладання української мови в закладах із угорською мовою навчання наголошують на необхідності створення посібника з методики навчання української мови у школах

зазначеного типу [5, с. 138] та важливості забезпечення національних шкіл педагогічними кадрами, компетентними у викладанні української як нерідної (державної) [9, с. 76]. Спробою заповнити цю прогалину в методичній підготовці філолога-викладача української мови та літератури, спрямованій насамперед на його підготовку як учителя рідної мови, є пропонування Г. Кузь спецкурс «Методика викладання української мови як іноземної» [3]. Один із напрямків наукових пошуків у царині викладання української мови в чужоземній аудиторії – створення оптимальної системи роботи з художнім текстом (ХТ). Українські лінгводидакти досліджують такі аспекти цієї проблеми: лінгвокраїнознавчий потенціал ХТ (А. Буднік, З. Мацюк), формування на основі ХТ комунікативної компетенції (Л. Васильєва) та навичок читання (І. Процик, С. Шевченко), можливості певних жанрів і принципи роботи з ними в іноземній аудиторії (Л. Антонів, М. Єлісова, С. Єрмоленко) та ін.

Формулювання цілей статті... Мета пропонованої розвідки – схарактеризувати зміст і структуру дисципліни «Художній текст у системі навчання української мови як іноземної», визначити її місце у фаховій підготовці викладача української мови та літератури, окреслити методичний алгоритм навчання системи роботи з художнім текстом в іншомовній аудиторії.

Виклад основного матеріалу дослідження... Дисципліна «Художній текст у системі навчання української мови як іноземної» входить до навчального плану підготовки студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальності «Українська мова та література» спеціалізації «Українська мова як іноземна» в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Програму курсу побудовано з урахуванням того, що студенти мають відповідну підготовку за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» (у межах таких дисциплін за спеціалізацією: «Основи функціональної лексикології української мови», «Порівняльне дослідження мов у лінгвометодичному аспекті», «Національно орієнтоване викладання української мови», «Основи функціональної морфології української мови», «Основи функціонального синтаксису української мови», «Навчання видам мовленнєвої діяльності у процесі викладання УМІ», «Методика викладання УМІ»). Матеріал курсу пов'язаний із іншими дисциплінами навчального плану магістрів-філологів за названою спеціалізацією: «Комунікативний аспект вивчення мовних явищ», «Методика викладання лексики і граматики в іншомовній аудиторії», «Лінгвокраїнознавство у процесі викладання УМІ», «Сучасні методи викладання УМІ».

Дисципліна викладається у другому семестрі магістратури в обсязі 34 аудиторних годин (16 лекцій та 18 практичних занять). Основна мета курсу – навчити студентів методики роботи з ХТ в іншомовній аудиторії – передбачає розв'язання таких завдань: поглибити знання студентів про специфіку ХТ й мову художньої літератури; визначити місце ХТ та мету його використання в системі навчання іноземців на різних рівнях володіння українською мовою; активізувати навички лінгвостилістичного та лінгвокраїнознавчого аналізу ХТ; ознайомити магістрантів з різними формами та прийомами роботи, спрямованої на забезпечення адекватного сприйняття українського ХТ представниками інших культур; навчити студентів здійснювати лінгводидактичний аналіз ХТ і створювати ефективні завдання до нього.

У вступі до лекційної частини курсу з'ясовуємо загальнотеоретичні аспекти дисципліни: різні підходи до вивчення тексту (лінгвоцентричний, текстоцентричний, комунікативний, когнітивний, прагматичний, соціально-історичний тощо) й визначення тексту в лінгвістичній науці; проблема текстових категорій (характеристик); специфіка художнього тексту, яка породжується його інтегральною властивістю – «естетично й концептуально обумовленою комунікативністю» [1, с. 202]. Окреслюючи місце ХТ в методиці викладання іноземних мов, характеризуємо різні підходи до визначення його головної функції: розширення мовних знань інокомунікантів, переважно лексичних (згідно з формально-мовним підходом); формування навичок лінгвістичного та літературознавчого аналізу тексту (у межах функціонально-феноменологічного підходу); навчання адекватного сприйняття, розуміння, осмислення різних категорій інформації ХТ (згідно з комунікативно-смысловим підходом); розвиток комунікативно-мовленнєвих навичок (відповідно до змістовно-мовленнєвого підходу, за яким ХТ розглядається як джерело інформації, стимул для подальшого мовленнєвого спілкування).

Функції ХТ й характер його використання у процесі викладання УМІ варіюються залежно від періоду навчання і визначаються головною метою на кожному етапі: розвиток навичок аудіювання, читання, діалогічного й монологічного мовлення (на початковому етапі – у межах дисциплін «Практичний курс української мови», «Українська та зарубіжна література» для студентів підготовчого факультету), вдосконалення граматичних умінь і формування навичок літературознавчого, лінгвокраїнознавчого і лінгвостилістичного аналізу (на основному етапі – у межах дисциплін «Практичний курс української мови», «Коментоване читання художніх текстів», «Лінгвостилістичний аналіз художнього тексту» для іноземних студентів-філологів), вдосконалення навичок літературознавчого аналізу (на завершальному етапі – у межах курсів з історії української та світової літератури для студентів-філологів, іноземних стажистів). Провідною функцією використання ХТ на всіх рівнях володіння українською мовою визначаємо розвиток читацької компетенції та, у світлі комунікативного-діяльнісного підходу до вивчення іноземної мови й відповідно до стратегічної мети навчання іноземної мови взагалі, формування комунікативних мовленнєвих умінь.

Лекційний матеріал основної частини дисципліни зосереджений на питаннях, усвідомлення яких є ключовим для формування фахових умінь майбутніх викладачів УМІ в межах проблематики курсу: відбір і адаптація ХТ; лінгвокраїнознавчий аналіз художнього твору (зокрема створення лінгвокраїнознавчого коментаря); види інформації ХТ і палітра завдань, призначених для її декодування читачем-інофоном; специфіка лексико-граматичних завдань до ХТ; ефективне використання комунікативного потенціалу ХТ для розвитку навичок невідготовленого діалогічного та монологічного мовлення студентів-іноземців.

Принципи відбору ХТ залежать від мети використання в навчальному процесі та рівня мовної підготовки іноземних студентів. Лінгводидакти, погоджуючись щодо необхідності врахування принципу доступності та науково-методичної доцільності, називають різні критерії відбору художнього текстового матеріалу: принцип облігаторності (Є. Верещакін та М. Костомаров, Н. Кулібіна); врахування пізнавальної цінності ХТ та соціально-психологічних, національних особливостей студентів, рівня їхньої підготовленості до читання (Л. Журавльова та М. Зінов'єва); відповідність твору ефективному типу ХТ для читання (Т. Печериця); можливість вільної незалежної інтерпретації ХТ та проведення на його основі дискусії (Є. Матрон) тощо. Відповідно до сформульованої основної мети використання ХТ в навчальному процесі (розвиток читацької компетенції та комунікативно-мовленнєвих умінь іноземців), визначаємо такі провідні принципи відбору ХТ для читачів-інофонів:

1) врахування особливостей іншомовної аудиторії (твір повинен мати оптимальний обсяг, бути цікавим для молоді й доступним за лексико-граматичним наповненням);

2) потенціал тексту для розвитку комунікативно-мовленнєвих умінь (можливість створення діалогів, монологів, полілогів, рольових ігор, проведення дискусії за матеріалом твору);

3) соціокультурний потенціал ХТ (ознайомлення з українською культурою: традиціями, звичаями, історією, особливостями національного менталітету тощо);

4) естетична цінність ХТ [10, с. 4].

У процесі адаптації творів художньої літератури створюють навчальний ХТ («методично опрацьований, відповідно до мовленнєвої та комунікативної компетенцій студентів, оригінал літературного твору» [2, с. 17]). Адаптація уможлиблює доступність ХТ, забезпечуючи таким чином успішний процес читання як мовленнєвої діяльності. Ознайомивши студентів із класифікацією рівнів адаптації (сильна, середня, слабка й умовна, за А. Васильєвою) та її основними прийомами, наголошуємо на необхідності врахування під час адаптації таких моментів:

1) відповідність рівню мовленнєвої підготовки іноземного читача;

2) збереження цілісності твору (як мінімум – на ідейному й сюжетному рівні, а у випадку слабкої адаптації – на ідейно-образному);

3) орієнтація на спеціалізацію адресата (філологи / нефілологи).

Метою лінгвокраїнознавчого коментаря до ХТ є створення в іноземних читачів передтекстової пресупозиції, важливої для формування концептуального простору тексту. Відповідно до методики лінгвокраїнознавчого аналізу ХТ в іншомовній аудиторії, розробленою Н. Кулібіною [4], для моделювання мінімуму країнознавчих знань необхідний коментар із представленням (актуалізацією, корекцією) знань про письменника та його творчість, події національної історії, географічні об'єкти, специфічні явища природи, побуту й інші факти, що є фоном для зображених у творі подій, та завдання, спрямовані на розкриття образної інформації, яку передають національні словесні образи (фразеологізми, народні порівняння й символи, приказки і прислів'я, афоризми, діалектизми, історизми тощо).

Одне з головних завдань роботи з ХТ в іншомовній аудиторії – це розвиток умінь сприймати й аналізувати зміст твору. Для забезпечення розуміння читачем-інофоном фактуальної інформації ХТ у викладанні УМІ використовують традиційні завдання, спрямовані на семантизацію та сполучуваність лексичних одиниць тексту і на перевірку розуміння прочитаного: запитання, тести, добір синонімічних речень, добір заголовка до тексту, складання чи модифікація плану, тез, відновлення логічної послідовності речень тощо. Для декодування концептуальної інформації ХТ використовують такі завдання: питання, спрямовані на аналіз образів головних героїв та ідеї ХТ; обґрунтування запропонованої чи власної назви твору, що розкриває його головну думку; психолінгвістичний та асоціативний експерименти для визначення ключових слів тексту та їхнього концептуального простору; аналіз зв'язків ключових слів; спостереження над роллю певного художнього засобу, лексико-граматичною тканиною мови автора та мови персонажів та ін. Пропонуючи певний ХТ для читання й обговорення іноземцями, важливо усвідомлювати, що твори, концептуальна інформація яких не виражена чітко, а відтак, може інтерпретуватися по-різному, особливо ефективні для розвитку мовленнєво-комунікативних навичок інокомунікантів, оскільки продукують висловлення власної думки, моделювання віртуальної художньої дійсності в пошуках можливої концептуальності твору, дискусію. Осягнення підтекстової інформації можливе за умови високого рівня володіння мовою та розвиненого тезауруса читача. Саме тому аналіз поетичних творів, образність і лаконічність яких зумовлює глибокий підтекст, можливе з іноземними студентами-філологами та перекладачами завершального етапу навчання або у групах іноземних філологів-стажистів професійного рівня

володіння українською мовою. Для розвитку навичок декодування підтекстової інформації ХТ ефективні методи порядкового коментування, асоціацій, проблемних запитань тощо.

Для створення ефективних завдань, спрямованих на розвиток лексико-граматичної компетенції, викладач УМІ повинен визначити коло основних лексико-тематичних груп тексту й виокремити типові лексико-граматичні конструкції. На передтекстовому етапі важливо зняти певні лексичні й граматичні труднощі, активізувати необхідні знання, а на післятекстовому – створити можливості для використання типових лексико-граматичних конструкцій в усному та письмовому мовленні студентів. Варто взяти до уваги, що багаторазове повторення лексики з опорою на сюжетну організацію тексту забезпечує мимовільне запам'ятовування лексичних одиниць, а контекстуальна зумовленість вживання граматичних конструкцій робить завдання більш комунікативними.

Як ми зазначали вище, один із критеріїв відбору ХТ для читачів-інофонів – потенціал тексту для розвитку комунікативно-мовленнєвих умінь. Услід за дослідником Є. Матроном [6] наголошуємо на унікальності ХТ як матеріалу для застосування методів інсценізації, драматизації, вияву думок, артефактів, рольової гри, продуктивних для розвитку навичок непідготовленого мовлення. Передумови успішного використання цих методів – творча особистість викладача УМІ та врахування психологічно-емоційного клімату в групі.

На практичних заняттях із дисципліни «Художній текст у системі навчання УМІ» майбутні викладачі-філологи застосовують набуті теоретичні знання для створення ефективних завдань до самостійно дібраних ХТ для читачів-інофонів відповідно до визначеного рівня мовної підготовки адресата. Результатом такої спільної роботи магістрантів і викладача став посібник «Читаймо українською» [10]. До нього увійшли епічні тексти малого обсягу, які порушують актуальні для молоді теми й проблеми (перше кохання, дружба, призначення людини, вірність у почуттях тощо); відзначаються цікавим сюжетом й увагою до почуттів героїв; мають високий потенціал для розвитку мовленнєвих умінь на матеріалі актуальних для іноземних студентів лексичних тем (знайомство, родина, людина і природа, транспорт, День народження, вибір подарунка, дружба, кохання); дають можливість ознайомитися з окремими сторінками української історії, народними традиціями та звичаями, національним характером. Серед авторів відібраних творів як знані митці (Леся Українка, В. Сухомлинський, Гр. Тютюнник), так і менш відомі письменники (Л. Храплива-Щур, І. Керницький, Т. Шультга). Систему роботи над ХТ в іноземній аудиторії складають завдання, спрямовані на

- 1) подолання труднощів лінгвокраїнознавчого характеру (дотекстові);
- 2) розвиток лексико-граматичних умінь та навичок (дотекстові й післятекстові);
- 3) формування й розвиток навичок лінгвостилістичного аналізу тексту (для студентів-філологів, до чи після читання ХТ, залежно від конкретного матеріалу);
- 4) перевірку розуміння сюжету твору, його головної думки, характеру героїв (післятекстові);
- 5) розвиток навичок непідготовленого діалогічного й монологічного мовлення (завершальний етап).

Надзавданням роботи в межах дисципліни з магістрантами цього року навчання є створення другого випуску посібника «Читаймо українською» (для початкового рівня володіння мовою), тексти якого об'єднані жанрово (українські народні та авторські легенди) й тематично (відомі географічні об'єкти України, знакові постаті в нашій культурі, національні символи).

Специфікою методичного алгоритму успішного навчання системи роботи з художнім текстом в іншомовній аудиторії є обмежене використання методу інформаційно-репродуктивної лекції, поєднання методів проблемної лекції й евристичної бесіди, залучення форм роботи, що наближають студентів до реалій майбутньої спеціальності (аналіз навчальних програм, посібників з УМІ, збірок ХТ для іншомовних читачів, відвідання занять з практичного курсу української мови, бесіда з іноземними студентами про сприйняття ними ХТ, аналіз власного досвіду читання художньої літератури іноземною мовою, «програвання» можливих ситуацій при обговоренні ХТ в аудиторії інокомунікантів, демонстрація ефективності певних методів роботи з ХТ тощо). Важливо, що презентація розроблених магістрантами матеріалів (за кожною складовою системи роботи з ХТ в іншомовній аудиторії) завершується колективним обговоренням, аналізом переваг та недоліків, спільним пошуком оптимальних форм і методів роботи. Безперечно, вагомим стимулом до активної творчої роботи майбутніх викладачів-філологів є усвідомлення практичного значення їхньої праці – створення посібника з художніми текстами для читання іноземцями.

Висновки... Таким чином, теоретичний матеріал дисципліни «Художній текст у системі навчання української мови як іноземної» та форми організації роботи студентів на лекційних і практичних заняттях спрямовані на формування фахівця, здатного відбирати й адаптувати ХТ для іншомовних читачів різних рівнів володіння мовою; визначати стратегію й тактику системи роботи з ХТ відповідно до мети навчання і специфіки конкретного контингенту іноземних учнів; створювати ефективні завдання до ХТ, спрямовані на подолання труднощів лінгвокраїнознавчого, лексико-граматичного, лінгвостилістичного характеру й розвиток читацької компетенції та комунікативно-мовленнєвих умінь студентів; застосовувати різні форми роботи з ХТ у курсі викладання УМІ.

Література

1. Болотнова Н. С. Филологический анализ текста : учеб. пособие / Н. С. Болотнова. – 4-е изд. – М. : Флинта: Наука, 2009. – 520 с.
2. Журавлева Л. С. Обучение чтению (на материале художественных текстов) / Л. С. Журавлева, М. Д. Зиновьева. – М. : Рус. яз., 1988. – 152 с.
3. Кузь Г. Спецкурс «Методика викладання української мови як іноземної» у системі комплексної навчально-методичної підготовки викладача української мови / Г. Кузь // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – Вип. 6. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – С. 57-63.
4. Кулибина Н. В. Методика лингвострановедческой работы над художественным текстом / Н. В. Кулибина. – М. : Рус. яз., 1987. – 143 с.
5. Маргітич К. Навчання української мови в початкових класах угорськомовних загальноосвітніх навчальних закладів Закарпаття / К. Маргітич. – Українська мова у світі: збірник матеріалів II Міжнар. науково-практ. конф., 8-9 листопада 2012 р. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – С. 132-139.
6. Матрон Е. Д. Художественное произведение на уроках иностранного языка / Е. Д. Матрон. – М. : Флинта: Наука, 2002. – 296 с.
7. Новицька Л. Проблеми викладання української мови як іноземної / Л. Новицька. – Українська мова у світі: збірник матеріалів II Міжнар. науково-практ. конф., 8-9 листопада 2012 р. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – С. 173-178.
8. Сокіл Б. Концепція підготовки фахівців для викладання української мови в іншомовній аудиторії / Б. Сокіл, З. Мацюк. – Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – Вип. 1. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – С. 6-12.
9. Черниченко С. Вивчення української мови у школах з угорською мовою навчання / С. Черниченко, Є. Барань. – Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – Вип. 8. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – С. 72-78.
10. Швець Г. Д. Читаймо українською: Навчальний посібник з української мови для іноземних студентів / Г. Д. Швець, Ю. О. Торчинська, А. О. Літвінчук / За ред. Г. Д. Швець. – К. : Фенікс, 2012. – 112 с.

Анотація

У статті схарактеризовано структуру курсу «Художній текст у системі навчання української мови як іноземної». Окреслено мету, завдання, зміст дисципліни, методичний алгоритм навчання системи роботи з художнім текстом в іншомовній аудиторії.

Аннотация

В статье охарактеризована структура курса «Художественный текст в системе обучения украинскому языку как иностранному». Описаны цель, задачи, содержание дисциплины, методический алгоритм обучения системе работы с художественным текстом в иноязычной аудитории.

Summary

The article describes the structure of the course «Literary text in the system of teaching Ukrainian as a foreign language». It determines the goal, tasks, content of the discipline, methodology algorithm for teaching the system of the work with a literary text in a foreign audience.

Ключові слова: художній текст, українська мова як іноземна, читацька компетенція, комунікативна компетенція.

Ключевые слова: художественный текст, украинский язык как иностранный, читательская компетенция, коммуникативная компетенция.

Key words: literary text, Ukrainian as a foreign language, reading competence, communicative competence.

Подано до редакції 22.04.2013.

УДК : 371.212 : 159 ; 923 : 81' 246.2 = 161.2 = 111

© 2013

Шеремет О.В.

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ПОДОЛАННЯ КУЛЬТУРНО-МОВЛЕННЕВОГО ШОКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКОЇ ДВОМОВНОСТІ

Постановка проблеми у загальному вигляді... Модернізація мовної освіти в умовах полілінгвального середовища передбачає виділення пріоритетних цілей і завдань. Згідно з Державним стандартом початкової загальної освіти (2011) вивчення англійської мови стає обов'язковим вже з першого класу. Цей факт підкреслює необхідність озброєння працюючих і майбутніх вчителів системою методичних прийомів навчання іноземній мові. Принципово важливим у цій системі, на наш погляд, є врахування мовного досвіду учнів, врахування мови навчання і викладання, а також врахування соціального замовлення суспільства, тобто бажання великої кількості батьків навчати дітей іноземній мові з раннього віку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... В українській лінгводидактиці недостатньо розроблена методика навчання англійській мові на початковому етапі з огляду на умови російсько-української двомовності. Це пов'язано з тим, що Програма для початкової школи і Державний стандарт початкової загальної освіти передбачали початок вивчення англійської мови на середньому